

مشخصات کلی

استان آذربایجان شرقی - تبریز

محل اجرا: دبیرستان دخترانه فرزنانگان کلاس هفتم ۳ در برنامه شاد و ادوب کانکت

نام درس: ادبیات فارسی پایه هفتم

موضوع درس: درس اول زنگ آفرینش

مجری: رویا جدی تازه کند

تعداد فراگیران: ۲۵ نفر

مدت زمان اجرا: ۶۰ دقیقه

هدف کلی:

آشنایی با زیبایی ها و پدیده های جهان آفرینش که تمایل به رشد و تعالی دارند از طریق شعر قیصر امین پور.

رئوس مطالب:

خوانش شعر، معنی ظاهری و مفهوم بیت ها، آرایه های ادبی، قافیه و ردیف، قالب شعر، جمله، سنجش آمیخته با تدریس

عناصر برنامه درسی ملی	اهداف با رعایت توالی محتوای درس	حیطه و سطوح	عرصه ارتباط با			
			خود	خدا	خلق ت	خلق
تعقل	با تعقل در آرزوهای اجزای طبیعت پیام و درونمایه شعر را تحلیل کنند.	شناختی / تحلیل	*	*	*	*
	به چگونگی کسب درآمد از آموخته هایشان تدبیر کنند.	شناختی / تحلیل	*	*	*	*
ایمان	به درونمایه و پیام درس، یادگیری آموزه های اخلاقی، ایمان و باور قلبی نشان دهند.	شناختی / دانش	*	*	*	*
	برای نوشتن و تولید متن علاقه نشان دهند.	عاطفی / ارزشگذاری	*	*	*	*
علم	باشاعر و آثار و ویژگی های شعری او آشنا شوند.	شناختی / دانش	*			
	مفهوم تشخیص را بدانند.	شناختی / دانش	*			
	با نمونه های آرایه ی تشخیص در گذشته و امروزه آشنا شوند.	شناختی / دانش	*			
عمل	آرایه تشخیص را در آثار و نوشته های خود به کار ببرند.	شناختی / کاربرد	*			
	نوشته های دیگران را نقد و بررسی کنند.	شناختی / ارزشیابی	*			*
	کلیپ های آموزشی تولید کند	مهارتی / اجرای مستقل	*			*
	در بحث و گفتگو و همکاری با دوستانشان مشارکت فعال داشته باشند	عاطفی / پاسخ	*			*
اخلاق	به درونمایه و پیام درس، یادگیری آموزه های اخلاقی و دینی، ایمان و باور قلبی نشان دهند.	عاطفی / ارزشگذاری	*	*	*	*
	پیام اجتماعی و اخلاقی درس را تحلیل کند	شناختی / تحلیل	*	*	*	*
	در فعالیت های تیمی، با علاقه و رغبت همکاری کند.	عاطفی / پاسخ	*			*
	در جهت تقویت رفتارهای متأثر از عقاید اسلامی - ایرانی تلاش کند.	عاطفی / پاسخ	*	*	*	*

هدفهای رفتاری یادگیری

مقدمات تدریس

روش تدریس یا الگوهای تدریس	روش تدریس معکوس، ایفای نقش؛ اجرای درس به صورت نمایشی در دامن طبیعت یا کنار اشیا بی که طبیعت را تداعی می کنند. برای افزایش تمرکز دانش آموزان در فضای مجازی از روش پرسش و پاسخ شد. (پاسخ کوتاه و تشریحی)
رسانه آموزشی و وسایل و ابزارها	اینترنت، برنامه شاد، عکس از کتاب درسی، عکس از شاعر درس، فیلم اجرای دانش آموزان، پی دی اف کتاب به قول پرستو، فیلم آموزشی آرایه ادبی جان بخشی توسط دبیر، انیمیشن آثار قیصر امین پور، ماهنگ خوانش درس توسط دبیر، کلیپ معرفی شاعر تهیه شده توسط دانش آموز، تلفیق درس ادبیات با هنر (نقاشی از اجزای طبیعت و خوشنویسی شعر شاعر)، فایل صوتی صداهای طبیعت مانند کبوتر، پرستو، زنجره و ارائه ی روبریک (راهنمای توصیف عملکرد).
مدل کلاس	تعامل گروهی
کارهای مقدماتی	چند روز قبل از تدریس فیلم آموزشی آرایه ادبی مربوط به درس در برنامه شاد با گذاری شد زمینه سازی برای مشارکت دانش آموزان در تدریس با استفاده از روش تدریس ایفای نقش که هر یک از دانش آموزان به صورت اختیاری یکی از نقش ها را انتخاب و اجرا کردند. آماده کردن محتوا برای ایجاد انگیزه (صدای طبیعت مانند بال زدن کبوتر، آب، گنجشک و...) ماهنگ خوانش درس توسط دبیر و کلیپ معرفی شاعر توسط دانش آموز تهیه شد. طراحی تکالیف و روبریک (راهنمای توصیف عملکرد) و بارگذاری آن یک روز قبل تدریس در کلاس
پیش بینی رفتار ورودی	فعالیت معلم: پرسش از دانش آموزان در مورد آرایه تدریس شده فعالیت دانش آموزان: آماده بودن فیلم اجرای دانش آموزان و پاسخ به سوالات معلم در مورد فیلم تدریس ارسال شده

زمان	مراحل اجرا		
۵ دقیقه	<p style="text-align: center;">فعالیت دانش آموزان:</p> <p>اندیشه ورزی، دست ورزی، خلاقیت توأم با خودباوری، خودپایایی و خود ارزیابی</p> <p style="text-align: center;">- گوش دادن به معلم و پاسخ دادن به سوالات</p>	<p style="text-align: center;">فعالیت معلم</p> <p>ایجاد موقعیت یادگیری</p> <p>سلام و احوال پرسی، حضور و غیاب</p> <p>پرسش از آرایه تشخیص با توجه به فیلم از قبل ارسال شده (روش یادگیری معکوس)</p>	ارزشیابی ورودی (سنجش آغازین)
۵ دقیقه	<p>توجه به خوانش درست بیت و لحن خوانش</p> <p>مشارکت در فرآیند تدریس با تهیه کلیپ معرفی قیصر امین پور توسط دانش آموز (سنجش عملکردی آمیخته با تدریس)</p>	<p>- بارگذاری فایل صوتی از صدای طبیعت مانند بال زدن کبوتر، آب، گنجشک و... و در ادامه شروع سفر خیالی به طبیعت</p> <p>بارگذاری عکس و انیمیشن دکتر قیصر امین پور</p>	شروع یادگیری (ایجاد انگیزه و معرفی درس جدید)

ارائه فعالیت های یاددهی - یادگیری
تولید مفهوم

- از دانش آموزان می خواهیم هر کدام فیلم
- ایفای نقش خود را به گروه بفرستند
- پرسش از آرایه ها
- پیام بیتها
- مشخص کردن قافیه و ردیف
- طراحی سنجش تکوینی با استفاده از
- گزینه نظرسنجی شاد به صورت تستی
- سنجش از عملکرد دانش آموزان،
- اجرای همسال سنجی و خودسنجی
- طراحی تکالیف در بات تکالیف شاد

- گفتگو در باره معنی ظاهری، مفهوم شعر و پیام شاعر
  - یافتن آرایه های درس
  - دقت به تدریس معلم
  - گوش دادن به پرسش های معلم
  - شرکت در بحث
  - نوشتن پیام درس
  - پاسخ گویی دانش آموزان
- نقد همه گروه ها و بیان نقاط قوت و نقاط و ضعف و پیشنهاد مناسب برای تقویت آن از سوی دانش آموزان
مشارکت دانش آموزان در همسال سنجی و خودسنجی

۷ دقیقه

چک لیست سنجش تکلیف تولید متن با استفاده از آرایه ی تشخیص

ارزشیابی مستمر (ارزشیابی فرایندمحور)

گروه	نام اعضا	معیار سنجش تکلیف					
		موضوع	ساختار	هنجارهای نگارشی	ارائه	مشارکت در گروه	امتیاز
۱	۱- نیلا آرام گر ۲- رونیا ارجمند ۳- سوگند ثابت کار ۴- مهرانه چوپانی ۵- زهرا اکبری نژاد	*	*	*	*	*	عالی
۲	۱- آرمیتا اره کشان ۲- هستی بابازاده ۳- آوین تقوی ۴- حدیث اصغریان ۵-رها پورفتحی	*	*		*	*	خوب

۵ دقیقه

ارزشیابی پایانی

سنجش مهارت نوشتاری و تولید متن و فایل صوتی خوانش متن و نقد آن با رعایت تفاوت های فردی دانش آموزان
(سنجش مهارت های زبانی نوشتن و خواندن)
ارائه ی روبریک (راهنمای توصیف عملکرد) و اجرای همسال سنجی و خود سنجی

۸ دقیقه

از طراحی تا کاربرد تکلیفِ سنجشِ عملکرد در ۴ گام

موضوع درسی: ادبیات فارسی پایه: هفتم طراح: رویا جدی نوع سنجش: ساختارمند طبیعی طولانی مدت شبیه سازی

سطح مهارت فکری: به یاد آوردن فهمیدن به کار بستن تحلیل کردن ارزشیابی کردن آفریدن

فرآیندهای سنجشی: ساده پیچیده فرآورده های سنجشی: ساده پیچیده نحوه انجام: فردی گروهی

گام ۱: اهداف آموزشی را که قرار است بسنجید، مشخص کنید.

از دانش آموز انتظار داریم با فهم آرایه تشخیص، بر اساس مهندسی نگارش متنی خلاقانه تولید کند.

گام ۲: تکلیفی را به همراه معیارها و انتظارات مناسب آن تکلیف طراحی کنید.

تکلیف :

متنی را با استفاده از ظرفیت فناوری و آرایه تشخیص به صورت گروهی تولید کنید .

معیارها:

معیار ۱ موضوع: درک مطلبی از موضوع (دلخواه) داشته باشد.

معیار ۲ ساختار:

موضوع را به ریز موضوعات تقسیم کرده و پس از جمله نویسی در مورد هر ریز موضوع، متن را سازماندهی کند

معیار ۳ هنجارهای نگارشی و زبانی:

دانش آموز باید هنجارهای نگارشی (نشانه‌های نگارشی- املایی واژگان- پاکیزه نویسی) را به درستی رعایت کند.

معیار ۴ ارائه (لحن و بیان)

دانش آموز باید بتواند در خوانش متن فراز و فرودها، درنگ‌ها زبان بدن و لحن متناسب با نوع نوشته را رعایت کند.

معیار ۵ مشارکت در گروه:

عمل به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعمل‌ها و تعامل مناسب با اعضای گروه خود با رفتار احترام آمیز.

گام ۳: با توجه به معیارها و انتظارات، راهنمای توصیف عملکرد (نمره گذاری) مربوطه را طراحی کنید.

معیار	نیازمند تلاش / مبتدی	متوسط / کارورز	خوب / متخصص
موضوع	موضوع را به درستی درک نکرده و عنوان مناسبی انتخاب نکرده است.	موضوع را به درستی درک کرده ولی عنوان مناسب انتخاب نکرده است.	موضوع را به درستی درک کرده است و عنوان مناسبی برای نوشته‌ی خود انتخاب کرده است
ساختار	ساختار را به درستی رعایت نشده و موضوع را به ریز موضوعات مناسب تقسیم نکرده و بندها را به درستی سازماندهی نکرده است	ساختار را به درستی رعایت کرده ولی موضوع را به ریز موضوعات مناسب تقسیم نکرده و یا بندها را به درستی سازماندهی نکرده است	ساختار را به درستی رعایت کرده و موضوع را به ریز موضوعات مناسب تقسیم کرده و بندها را به درستی سازماندهی کرده است
هنجار های نگارشی	متن پیش نویس و پاکنویس دارد نشانه‌های نگارشی رعایت نشده است املای واژگان صحیح نیست درست نویسی رعایت نشده است	یکی از موارد این بند به درستی رعایت نشده است؛ موارد دیگر رعایت شده‌اند. کاربرد درست نشانه‌های نگارشی، املای صحیح واژگان درست نویسی نحوی (دستور زبان) متن پیش نویس و پاکنویس دارد	نشانه‌های نگارشی رعایت شده است املای واژگان صحیح است درست نویسی دستوری رعایت شده است متن پیش نویس و پاکنویس دارد
ارائه	دانش آموز در خوانش متن ضعیف است و لحن مناسبی در ارزیابی شفاهی متن ندارد و از زبان بدن استفاده نمی‌کند.	دانش‌آموز نسبتاً (فراز و فرودها درنگ‌ها، کشش‌ها و آواها) زبان بدن را رعایت می‌کند ولی از لحن شخصیت‌ها غافل شده است.	دانش‌آموز در خوانش متن فراز و فرودها درنگ‌ها، زبان بدن و لحن متناسب با نوع شخصیت را به خوبی رعایت می‌کند.
مشارکت در گروه	به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل نکرده است و با اعضای گروه خود تعامل مناسب را نیز نداشته است	به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل کرده است اما با اعضای گروه خود تعامل الزم و مناسب را نداشته است.	به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل کرده است و با اعضای گروه خود با احترام رفتار کرده و تعامل مناسب را داشته است.

راهنمای توصیف عملکرد عمومی کلی نگر نگارش متن

<p>موضوع را به درستی درک نکرده و عنوان مناسبی انتخاب نشده است. ساختار را به درستی رعایت نکرده و موضوع به ریز موضوعات مناسب تقسیم نشده است. بندها را به درستی سازماندهی نکرده است</p> <p>تقریباً هیچ کدام از عناوین محتوا را رعایت نکرده است</p> <p>متن پیش نویس و پاکنویس دارد نشانه‌های نگارشی رعایت نشده است املای واژگان صحیح نیست درست نویسی رعایت نشده است. جذابیت و تاثیر گذاری در متن دیده نمی‌شود و اثری از خلاقیت در آن نیست</p> <p>دانش آموز در خوانش متن ضعیف است و لحن مناسبی در ارایه‌ی شفاهی متن ندارد. به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل نکرده است و با اعضای گروه خود تعامل مناسب را نیز نداشته است</p>	<p>سطح نیازمند تلاش</p>
<p>موضوع را به درستی درک کرده است ولی عنوان مناسب انتخاب نکرده است ساختار را به درستی رعایت کرده ولی موضوع را به ریز موضوعات مناسب تقسیم نکرده و یا جمله‌ها را به درستی سازماندهی نکرده است. کاربرد درست نشانه‌های نگارشی، املای صحیح واژگان و درست نویسی نحوی (دستور زبان) رعایت شده است. متن پیش نویس و پاکنویس دارد. دانش آموز نسبتاً (فراز و فرودها درنگ‌ها، کشش‌ها و آواها) را رعایت می‌کند. به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل کرده است اما با اعضای گروه خود تعامل مناسب را نداشته است.</p>	<p>سطح متوسط یا کارورز</p>
<p>موضوع را به درستی درک کرده است و عنوان مناسبی برای نوشته‌ی خود انتخاب کرده است.</p> <p>ساختار را به درستی رعایت کرده و موضوع را به ریز موضوعات مناسب تقسیم کرده و جملات بند را به درستی سازماندهی کرده است. موضوع را به خوبی پرورش داده است. نشانه‌های نگارشی رعایت شده است املای واژگان صحیح است. درست نویسی دستوری رعایت شده است. متن پیش نویس و پاکنویس دارد</p> <p>دانش آموز در خوانش متن فراز و فرودها درنگ‌ها و لحن متناسب با نوع نوشته را به خوبی رعایت می‌کند.</p> <p>به وظایف مشخص شده در گروه خود بر اساس دستورالعملها عمل کرده است و با اعضای گروه خود با احترام رفتار کرده و تعامل مناسب را داشته است.</p>	<p>سطح خوب یا متخصص</p>

گام ۴: تکلیف طراحی شده را بازبینی کنید (هماهنگی معیارها با مهارت های فکری ، قابلیت اجرایی تکلیف و راهنمای طراحی شده)
 با توجه به اینکه این آموزش و سنجش عملکردی به طور واقعی اجرا گردیده زمان مورد نیاز برای انجام مناسب فعالیت ها ۹۰ دقیقه بود . لذا از روش تدریس معکوس برای اجرا در سی دقیقه استفاده شد که در مجموع گروه ها برای انجام تکالیف ، عملکرد قابل قبول و خوبی داشتند.
 توجه به تفاوت های فردی و طراحی تکالیفی که مهارت های مختلف ؛ مشارکت دانش آموزان در فرایند تدریس، تهیه کلیپ برای معرفی قیصر امین پور و پرسش شفاهی ،کتبی، نمایش و کاربرد آرایه تشخیص در متن و گفتار، امکان سنجش مهارت های فکری و عملی را امکان پذیر کرد.

الف) تکالیف فردی:

بیان آرزوها به صورت کلیپ و تهیه کلیپ برای معرفی شاعر (تکلیف فردی- خلاقیتی)
 اجرای نمایش (تکالیف فردی و پروژه ای)
 طراحی تکلیف دست سازه از وسایل دور ریز برای شخصیت های نمایش و درگیر کردن با مسائل محیط زیست. (تکلیف فردی- خلاقیتی)

ب) تکالیف گروهی:

تولید متن نوشتاری و بکار بستن آرایه تشخیص در آن. (تکالیف گروهی-تمرینی)
 معرفی کتاب « به قول پرستو » منبع درس اول، اثر قیصر امین پور و بارگذاری فایل پی دی اف آن برای علاقه مندان کتاب خوانی
 پیدا کردن فعل های موجود در درس برای شمارش جمله(تکالیف - بسطی و امتدادی)
 فعالیت های نوشتاری را انجام دهند(تکالیف تمرینی)